

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

22. Coniuncta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

pugnum pro euericulo extrema manica ; ac si centum hospites fuerint, sigillatim omnes, idem euerendi pulueris officium repetunt, domino quidem minimè abnuente, sed cum aliquo taciti pudoris indicio quod tantum honoris deferant immerenti. Sequitur inter hospites pugna de sedendi loco, quam longum sit scribere, spectare molestius : paulo quàm omnes confederint, adsunt cum scutulis & Chia famuli (quod est è siccis quibusdam folijs decoctum mirè ad stomachum & delicias faciens, de quo aliàs à me scriptum ; si producit in longum sermo, Chia bis ter-
vè repetitur, debetque, vt alia omnia, manu vtraque sumi, & rusticum putant altera solum vt. Postremo discessus, & pauci ad fores ab intima aiala passus, tam crebris proclinationum minutis, & fictionum pugnantium fatigantur vt credatur iam nouum Chia non ad comitatem, sed lassitudinem propinandum. Huius demum strophæ vim facit potissimam dominus, nolens ab se prius amittere hospitem quam illum in equo aut sella videat, contra hospes per quicquid est iurans, mundum prius in chaos rediturum, sudansque tam diu, vt cogat dominum post gestus inflexi deorsum corporis complures (quorum nullus responso suo caret) secus ianuam tantisper se abdere. Nam vt victor hospes equum inscenderit, prodit illico iterum dominus, & clara voce vale dicit; quod vtrunque sæpius iteratur tandemque post paulum seruos inuicem mittunt, qui mutuas gratias humanissimè exsoluant. Sunt in
missitandis quoque munusculis Sinenses tum crebri tum minutius vt-
bani. Præmittunt libellum destinata missilia stylo admodum civili præ-
ferentem, sunt ea ferè exigui pretij, sed multa, & varia, licet cuique
admittere omnia, vel selectis quæ placent reuicere cætera, sed hac lege
vt tantumdem remittas, quantum acceperis, vt permutare potius quam
dono dare videantur; solent & pecunias pro munere mittere; sed parce
oppidò, mediam aut tertiam nummi partem, cui addunt gratiam ver-
ba pauca eleganter concepta, sunt enim ciuilium & elegantium ver-
borum prodigi, cætera præparari, nisi quod modum in dandis conui-
uiis excedunt omnem, tametsi sumptuum in iis nulla sit cum infinita-
te cetimoniaturum proportio. Præter stata per annum conuiuia, quæ ne-
fas est ab vllò prætermitti, captant minimas quasque illorum occasiun-
culas, quales nouæ lætitiæ testificatio; gratiæ, ob itinera visendi offi-
ciis honorata; benevolentia; dandi capiendive consilij commodum; aut
quæstionis alicuius de diuinis, de gubernatione, de moribus simul
agitandæ, nihil enim grauius nisi super epulas decernunt, quibus in-
dulgent ita moderatè, vt nec mentem retundat copia; & potus fre-
quentia, sed perexigui eandem acuat, fauetque nox iis symposiis desti-
nata, & horæ quatuor aut plures placidi otij ad tractandum quietè
quodlibet argumentum. Sed sonorum & vocum symphonia laxatur
subinde contentio, & graues comædi intericiuntur, imò adsunt sub-
inde inuocati, vbi norunt cœnam solennem præberi: sua nisi apud ple-
beios, conuiuis singulis mensa est, aliquando & duplex apud opulen-

21.
Missilia mu-
nerum.

22.
Conuiuia.

tos, sesquibrachio longa, vno lata; cibus apponendis altera, secunda sumendis. Cum enim secundis ferculis locum non faciat priorum amotio, accumulati primis secunda necesse est, quæ fabricatis ex argento, & auro constructa lancibus, & pretiosissimæ porcellanæ, iucunde oculos oblectant. Mappæ illic viles, & nusquam vsui, mappis quibusvis pulchriores sunt mensæ picturis illustæ, & gummitione vernacula, quibus tamen appendunt ad ornatum vela ex auro & serico, Phrygionis opere belluata; quin & manteliis & cultris nihil opus, nec fuscinulis aut coclearibus, nec vlla manuum lotionem. Vt enim sunt nitentis peramantes, de mensa, digitis nihil planè attingunt, sed baccillis de auro vel ebore sesquipalmi duobus, medio indice, ori admouent cibos tam habili manu vt grana orizæ iis etiam colligant. Cibi verò omnes minutim concisi mensis inferuntur, semperque carnes comitatur piscis, sed paruis ob varietatem, & multitudinem lancibus, quod orbes maiores mensa non capiat; orizam, & panem quia vulgo omnibus vsitata, idcirco conuiujs vsus ipse excludit, vetans quicquam nisi extra ordinarium admitti. Tantus est ciborum numerus vt quamuis lautissimè conditis interponantur quæ appetentiam suscitent, sed ea ferè pompæ seruiunt tantum; quis enim credat tam lautis ab epulis famem vt plurimum integram referri, esseque tunc cibi adeo modici conuiuas, vt si venissent ad cœnam spectandam potius quam edendam? carptim solum hinc illinc vellicant fercula, velut prægustantes, & de coqui doctrina laturi sententiam. Inde post paucas appositi buccas baccillis positis venit ad calices, facit enim potus cœnarum illarum summas delicias, quas vti sex & diutius horas bibendo durent intacto capite, nec debiliori ad magna & serua, caliculis bibunt qui putaminibus nucum plus vini non capiant, idque tractim & lentè sorbillando, admoto labris iterum & sæpius calice, priusquam illum siccauerint, nec vnquam vno spiritu potum ducunt, nec nisi calidum, ex quo existimantur id assequi, vt sint à morbis grauissimis immunes, quibus passim Europæi ex crudis humoribus & debilitate stomachi vexantur. Ad hæc indidem gaudent valetudine robusta, & longam non raro senectutem, vltra centesimum proferunt. Etsi vero ex vna minimè vinum conficiant, & caliculis potitent; tam crebros tamen & iterant, & sub exitum mensarum augent, vt cerebrum denique aggrediatur, & euerrat; non quod eos lex illa quorundam barbara compellat ad rumpendam potu, stomachi, virium & capitis mensuram, sed epularum hilaritas, otium, amici gratia, bibendi ius dicit ad ebrietatem, quam somni paucillum facile discutit, vini leuissimi vapore, breui tempore dissipato: tandem comitates huiusce theatri legitimæ ad vsque plausum à prima inuitatione (quæ nisi fuerit tridæana, pro nulla est,) tam multæ sunt, toties repetuntur, vt malit vir sanus discrucari mala siti, quàm illorum tormento rituum ebrietatem emere apud Sinam. At his Sina tantillum si desit immani se barbarie damnet, nec dignum in posterum quem omnes

nes ingenij merito mirentur nationes in excogitanda nugarum similitum nouitate, cui etiam publica & necessaria postponit. Magis consentaneus rationi ritus Parentalium multiplex idcirco hic à me, tum gratius, tum vtilius describetur: nulla orbe toto proditur natio, cui æquè sanctus parentum amor, & reuerentia, vt Sinis. Iuuenes legimus, opificij molesti distentos laboribus ex voto sibi perpetuum & seuerissimum ab carne, ouis, piscibus, & lacticiis imposuisse ieiunium, nullo dum viuerent festorum excepto discrimine, partim ad dolorem ex patrum obitu fouendum, partim ad eorum in pœnis leuamen; alios de brachij carnibus bolos aliquot dentibus reuulsos in medicinam ægrotæ parentis vltro contulisse, seu carne sana curandam putarent ægrotantem, seu testatam vellent, se morte propria, parentum vitam cupidè redempturos, cuius intimi amoris quotidiana sunt, & ingeniosa filiorum exempla: nec forte à vero aberat ex nostris limatissima vir sapientiæ diu illic moratus, longæuam illam Sinensium vltra centum annos ætatem & prosperam, illorum in progenitores pietati à Deo rependi. Patris ergo & matris sacrosancta sunt iis nomina, & eum magnam partem à Deo nihil sperent, quicquid boni solent in hac vita optare, prouenturum sibi confidunt ex illa in parentes teneritate ardentissimi affectus: libri eorum veteres nihil sapientius inculcant, nulum Literatis eloquentiæ ostentandæ frequentius & plausibilius argumentum, quàm de parentum dignitate, & filiorum in eos officij; quæ planè à verbis haudquaquam dissident, nam quibus deos suos, iisdem honorum certimoniis parentes venerantur: iis nunquam ore aduerso assident, verum interius ad latus. Præfecti & Proreges, quæ summa illic felicitatis est, magnis laborum, & operum meritis id affecti, bona regis venia magistratum deponunt & patrias, domosque repetunt, vt decrepitos parentes, famulari ministerio per se ipsi iuuent, quæ illis missio facile ab Rege conceditur, plurisque fit probi filij egregia in Patrem caritas quam Ministri supremi ad publicam gubernationem perspecta præstantia, immo apud regium tribunal Sindachorum, quos Taolios nominant, si quis Mandarinorum deferatur gesti perperam magistratus, & loco ignominiosè in perpetuum mouendus, huic prona est ratio ignominie præuertendæ, vt supplici ad Regem libello, vitam in posterum priuatam roget, ad parentes morbis & senio graues obsequio, & consolatione subleuandos, refertque suam statim postulatio, ex voto rescriptum, & cognitionibus in eum omis- sis, cum laude optimi filij ad lares reuertitur, qui fuerat sua ob scelera probrosè loco deturbandus. Iam vbi de morte vtriusvis parentis acceperit, quisquis (militaribus exceptis) magistratu aliquo fungitur etiam Colai, quos habet Imperator à supremis regni totius consiliis, absque mora notas officij exiit, priuatulque in patriam redit parentaturus mortuo luctu triennali, quam legem nefas est à quoquam vitari: iter autem ingressum ad ferendam ægrotanti opem, vbicumque de

23.
Parentum
hon. incom-
parab.